PhDr. Jan Šikl, Ph.D. : Skupinová dynamika v týmové supervizi .

/Spolupráce na scénáři, inspirace,střih, osvětlení… PhDr. Veronika Čermáková, M.A. Viktor Dočkal, Mgr. Milan Stibůrek, Dr. Věra Rašková/

Anotace:

Při semináři v Remediu Praha /10 let týmové supervize/ jsem byl překvapen, že týmová/skupinová/ dynamika byla považována za možnou, ale ne jistou skutečnost. Že autoři semináře a knihy o Skupinové /týmové/ supervizi, předpokládali, že lze dělat týmovou supervizi bez práce se skupinovou dynamikou, či že ji nazývají jinak. Překvapilo mě, že v tak základní věci uvažují jinak než já. Opravdu lze týmovou dynamiku „vyzávorkovat- vykontraktovat", že se jí nebudeme zabývat?

Neovlivní „činitele v závorce" přeci jen výsledek? Není to tak trochu „zoologická bez zvířat?" A proč to vůbec dělat? Zaclání snad dynamika jiným /důležitějším/procesům a cílům?

Klíčová slova: Skupinová dynamika, týmová supervize, dynamická práce se skupinou, Identita supervizora, kvalifikace k supervizi.

Při četbě Knihy o týmové supervizi jsem našel místo této křižovatky, kde je definován rozdíl mezi psychoterapií/která se dynamickými silami zabývá/ a supervizí/která se jimi nezabývá, protože se zabývá něčím jiným./např. cíly a metodami../ Je zde zmíněn, pro psychoterapii charakteristický vztah nerovnosti /Rodič – Dítě/ a pro supervizi vztah rovnosti /Dospělý – Dospělý/ Zdá se mi to být a zjednodušující odpověď. Argumentace pro tak základní křižovatku v textu mi přijde nedostatečná a zavádějící supervizi jinam, než předpokládám. O tom bych chtěl diskutovat, z toho pak vyplývají i otázky:

1/- je dynamický koncept intrapsychických sil v člověku jednou z možných metafor či výkladů určitých psychologických škol?

vers.

Jejich existence je jaksi „objektivní" – /byť neviditelná/, v psychologie a psychoterapii je obecný konsenzus v této věci. Je to cosi „daného", bez čeho není rozumět vnitřním silám v člověku a jeho motivacím.

Náledně:

2/- je koncept dynamických sil v lidské skupině jednou z možných metafor, či výkladů určitých dynamických škol?

vers:

Jejich existence je „jaksi objektivní", panuje konsenzus, že bez porozumění těmto silám není rozumět „lidským skupinám" jejich interakcím a motivacím?

Výstup:

- Lze dělat supervizi v týmu /lidské skupině/, aniž bychom pracovali, zohledňovali, zvědomňovali…. skupinovou/týmovou/ dynamikou?

Téma přímo souvisí se vzděláváním v supervizi a tím, kdo je supervizor. Objevuje se „staré“ a opakovaně diskutované téma. Prosíme pojímat ne jako „schizma“, ale jako tvořivý antagonismus.

a/ supervize jako „sestra“ psychoterapie, vycházející z psychoterapie. Supervizor je primárně vysoce kompetentní psychoterapeut s vysokým stupněm „kvalitativní integrace - zralosti“. Souvisí se zkušeností, praxí, pověstí, autoritou. Jde především o proces „přirozeného“ zrání v profesi i člověku. Teprve nad tím je supervizní vzdělaní. Supervizor takového konceptu pak musí být např. vycvičen v práci se skupinovou dynamikou. To jej kvalifikuje ji v procesu vidět, akceptovat, zohledňovat… hledat způsoby práce s ní v jednotlivých týmových procesech.

Supervize je více „léčení“ lidské skupiny. Pokud se „uzdraví“ /např. pomocí supervize/ vztahy ve skupině/týmu/ - skupina „sama“ snadněji a efektivněji komunikuje, nachází své cíle, hodnoty.

Supervize jako dynamická práce se skupinou. Zvědomění, zpřehlednění dynamických procesů a jejich reflexe, reflexe projekcí a jejich částečné stažení… vrací týmu schopnost konstruktivní komunikace a schopnost věnovat se cílům.

b/ Supervize není „mladší, ani žádná jiná sestra“ psychoterapie, je to samostatný obor. Dovednost, kterou lze „operacionalizovat“- vystudovat. Není to zdařilá osobnostní integrace do nové kvality „supervizora“ – mentora - který dosáhl dovednosti učit a provázet procesem učení. Nesouvisí až tak s psychoterapií, integrovanou „sebezkušeností“ psychoterapeutického procesu, s osobnostní zralostí, délkou praxe. Je to více soubor supervizích znalostí a dovedností. Taková je pak i supervize: Nezabývá se dynamikou, nevědomým procesem v lidské komunikaci. Operacionalizuje, zpřehledňuje, podporuje, pojmenovává, provází, učí…

Za sebe: Mezi dynamikou tymu /skupiny/ a kontraktovaným predmětem supervizního setkání není konfliktu, mají se jako…

Každá týmová supervize, setkání týmu, lidské skupiny má svoji dynamiku. Jako řeka vodu. A své předměty, které se plaví, jsou na hladině, tečou s řekou. Zde teče energie vyjevovaná jako spolupráce, společné hodnoty, motivace, komunikace… Dynamika se „děje“ vždy. Sleduji kolik má vody, jaký je průtok, kde se voda ztrácí, spád řečiště, čistotu koryta řeky. Jako na vodě. Je třeba „číst“ řeku, držet se v proudu. O to se starám.

Na hladině plavou předměty vědomé domluvy. Často zakázky jednotlivých supervizích setkání. / třeba jako dříví Schwarzenberským kanálem do Vídně/ Starám se i o ně. Ale méně. Pokud je dobrý průtok, voda teče – předměty domluvy plavou s vodou jaksi samy.

Reflexe průběhu work.

Již podruhé/prvně během semináře v Remediu/jsme překvapeni zájmem o téma. Vnímali jsme jej spíše jako výzvu a inspiraci, která vzešla ze semináře o 10 ti letech týmové supervize a z knihy našich kolegů o týmové supervizi. Zdá se, že jsme oslovili téma, která lidmi v profesi rezonuje.

Přípravě work. jsme věnovali možná až nadstandardní pozornost, poznámky k jeho obsahu se táhnou několika měsíci a řadou mailů mezi námi. Volíme také formát /Čejenský/, kde těžištěm není přednášející, ale diskuse v plénu/kmeni/ Přednášející přináší kontroverzní téma, ale není v něm expert – lektor. Primárně jej nabízí k diskusi, která je cílem. Cílem formátu také bylo se vyhnout polarizované diskusi, zastávat „jednu“ pravdu.

Snad se to povedlo a těžiště opravdu bylo v inspiraci, sdílení a rozvíjení tématu.

Uvažujeme o tematickém semináři zaměřeném na diskusi o dynamických silách v supervizi a práci s nimi.

Tedy supervize zaměřené na dynamické síly v týmu a skupině,

porozumění jejich výskytu, významu, souvislostem se zráním týmu a jeho vývojovým fázím..

-hledání způsobu adekvátních řešení v supervizím poli

-promýšlení témat skupinových dynamických procesů v kontextu týmového pole

-řešení a sdílení „krizových“ situací, kdy dynamika týmu zaplavuje kontraktované cíle supervize

-meze dynamického důrazu a rizika, kdy se supervize může překlápět na skupinovou terapii tymu.

…….